

2018 – DOSARELE PATRIMONIULUI (V): HOMO FABER!

- „Castrum sex” și „urzeala istoriei” – Ce s-a întâmplat în trecut este sigur că se va întâmpla și în viitor! – Omul caută frumosul!

În opoziție cu conceptul filozofic “DEUS faber” - “Dumnezeu creatorul”, Tudor Vianu a propus “HOMO faber” - “Omul creator”; conceptul filozofic - promovat de adepții teoriilor activiste – susține că “Homo faber” l-a precedat pe “Homo sapiens” în procesul creației, omul care “muncește” (faber) devansând “omul care se joacă” (“homo ludens”) și “omul creator de muzică”. Autor al lucrării “Filozofia culturii”, Tudor Vianu susține că apariția valorilor coincide cu «apariția omului însuși și a culturii: “Oricât de adânc am coborî în istoria culturii omenești, nu aflăm nici o epocă în care omul să nu fi găsit utilitatea, vitalitatea, legalitatea, puterea politică, adevărul, frumosul, binele și sacral ca niște valori permanente ale conștiinței lui”. Aceste valori (economică, vitală, juridică, politică, teoretică, estetică, morală, religioasă) alcătuiesc un sistem, și anume, (...) un sistem închis în ce privește structura lui și deschis dacă ne referim la conținuturile care umplu această structură: nici o clasă de valori nu s-a adăugat în decursul istoriei omului și a culturii celor opt arătate și e de presupus că nu se va adăuga nici în viitor, dar formele în care s-au realizat aceste valori s-au înmulțit și diferențiat mereu. “Astăzi ca și cu milenii în urmă omul caută frumosul, dar formele pe care el le găsește astăzi sînt cu mult mai numeroase și mai variate decît în trecut”, “în vechile cadre statornice ale esteticului, conținutul s-a diferențiat și multiplicat într-o considerabilă măsură” (...) “Iar ceea ce s-a întâmplat în trecut este sigur că se va întâmpla și în viitor”».

Oricine se poate întreba: ce moștenim noi de la începutul mileniului II? Feudalizarea europeană a cuprins toate popoarele de pe continent, dispariția imperiului roman permițând un proces evolutiv constant, întrerupt de «invaziile arabe, normande și maghiare, mai târziu cele ale

pecenegilor, tătarilor și cumanilor». Istoricul Thomas Năgler susținea în lucrarea “Așezarea sașilor în Transilvania” (1981): «Pentru Europa răsăriteană, invaziile populațiilor asiatice de stepă s-au dovedit mai distrugătoare decât acelea ale neamurilor migratoare din perioada “clasică” a migrațiilor. Călăreții stepelor răsăritene au întâlnit, pe continentul european, o ordine stabilă, dar insuficient consolidată pentru a nu suferi urmările loviturilor lor. Uniunile de triburi ale îndepărtatei Asii au dispărut însă rapid de pe arena istoriei ori s-au adaptat curînd noii ordini europene. (...) Așezarea sașilor în Transilvania constituie doar o parte a procesului colonizării germane în răsărit, petrecut în liniile sale principale între secolele X și XIV. În consecință, ea aparține de la bun început istoriei Germaniei, constituind însă în același timp și unul din capitolele istoriei populației principale din Transilvania, românii, ca și a istoriei maghiarilor și secuilor, care cuceriseră Transilvania înainte de așezarea aici a sașilor. Din punct de vedere cronologic, germanii au fost ultimul grup etnic important care s-a așezat în Transilvania evului mediu. (...) Cea mai mare zonă de colonizare săsească a Transilvaniei a fost provincia Sibiului». Cel mai important ghid cultural turistic al Sibiului, elaborat de doi reputați istorici: dr. Alexandru Avram și dr. Vasile Crișan are introducerea intitulată: “**SCRISOARE TANDRĂ către UN CĂLĂTOR GRĂBIT**” și motto: “Există locuri, ca și fapte, hărăzite uitării. Nimic chemător. Dar sunt și locuri și fapte – binecuvântate, în care te dorești înveșnicit!”. O invitație în a descoperi Sibiul, pe care autorii au reușit să o facă extrem de profesionist, pe înțelesul tuturor. Aici aflăm că «Orașul Vechi Sibiu important ansamblu de arhitectură medievală în contextul central est-european, este de fapt cea mai de seamă rezervație de arhitectură națională, atât în ceea ce privește întinderea (aproape 80 ha), volumul construit, cât, mai ales, în privința bogăției și complexității rezolvărilor urbanistice și a elementelor păstrate. Mai mult ca în alte situații, în cazul Sibiului se evidențiază valoarea globală, de ansamblu, faptul că întreaga zonă de rezervație este un complex urbanistic unitar». Sibiul păstrează, din perioada începuturilor, cunoscutul turn al scărilor, parte a primei centuri de fortificații, edificată pentru protecția bisericii parohiale din piața Huet. Posibil ca turnul să fi fost din lemn, reconstruit în cursul secolului XIII, odată cu refacerea fortificațiilor după marea invazie tătară, de la 1241. În aceeași perioadă se popula dealul Cetății, în jurul Bisericii Mănăstirii Dominicane Sighișoara, cunoscută ca “Biserica din deal”. Abia la 1642 s-a construit cunoscuta “scară a școlărilor” (o scară acoperită din lemn, cu 300 de trepte) întregul ansamblu al centrului vechi fiind inclus pe listele patrimoniului UNESCO. Atestată documentar abia la 1280, numită inițial “**Castrum Sex**”, Sighișoara a făcut o campanie eficientă promovând conceptul “**singura cetate medievală locuită în prezent**”, cetatea Sibiului așteptând să-și câștige și ea locul, pe care-l merită pe faimoasa listă. Și cetatea Biertanului – sit UNESCO (sat atestat documentar la 1283) păstrează o frumoasă scară, protejând turiștii ce doresc să urce la celebra cetate.

Oare când **dosarul Sibiu - UNESCO** va aduce capitalei culturale europene 2007, locul care i se cuvine? Urcând zilnic treptele timpului, realizăm cât de ușor treptele memoriei ascund dosare pe care nu ar trebui să le uităm; cine ar trebui să reia elaborarea acestui dosar și să militeze pentru înscrierea centrului medieval sibian în patrimoniul mondial al omenirii?

Pe lângă ansamblul vechii cetăți medievale, Sibiul mai păstrează un patrimoniu, dosarul acestuia fiind prea puțin cunoscut și promovat, necâștigându-și locul cuvenit în viziunea

contemporanilor. Să revedem argumentul directorului Diviziei pentru politici științifice și dezvoltare durabilă UNESCO – Paris (2006), Mustafa El Tayeb (în 2006): «În conștiința publicului, precum și în practică, noțiunea de patrimoniu s-a limitat la prezervarea monumentelor istorice culturale. Această interpretare restrictivă a patrimoniului a creat falsa impresie că acesta ar exclude patrimoniul științific și tehnic.» La instituirea Premiului UNESCO pentru Patrimoniul Tehnic “**Dumbrava Sibiului**”, se argumenta: «Bazele conceptuale ale instituirii Premiului (...) derivă din importanța monumentelor de tehnică populară, care ajută la reconstituirea extraordinarelor schimbări culturale petrecute de-a lungul timpului, începând cu arhetipurile tehnice din Neolitic și Epoca Fierului până la “Revoluția tehnică din Evul Mediu”, care a generat și răspândit noile industrii medievale, precum și începuturile revoluției moderne tehnologice. Vizitatorul Muzeului (...) va înțelege cu adevărat termenul de “**patrimoniu tehnic**”. Acest loc extraordinar este o capodoperă a geniului uman și este o dovadă a nevoii de încurajare a prezervării și dezvoltării patrimoniului tehnic și a cunoștințelor legate de acesta în cadrul conceptului de dezvoltare durabilă». Înscris pe lista monumentelor istorice (SB-II-a-A-12012) Muzeul Civilizației Populare Tradiționale ASTRA găzduiește o “istorie a civilizației umanității”, progresul tehnic fiind considerat «“**urzeala istoriei**”, el generând,(...) , întregul progres social istoric al fiecărui popor sau grupări umane ...». scria prof. dr. Bucur Corneliu. Muzeul în aer liber este cercetat zilnic de mii de turiști, puțini fiind interesați de comoara ce se ascunde în micile căsuțe reconstituite, din diverse colțuri ale țării. Inventarul căsuțelor, păstrează memoria practicilor agricole zilnice, al obiceiurilor și tradițiilor milenare, care se sting, odată cu ultimele generații de țărani autentici.»

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<http://www.tribuna.ro/stiri/cultura/dosarele-patrimoniului-v-homo-faber-castrum-sex-si-urzeala-istoriei-ce-s-a-intimplat-in-trecut-este-sigur-ca-se-va-intimpla-si-in-viitor-omul-cauta-frumosul-136634.html>

În: Tribuna, 13 iulie 2018

The image is a screenshot of a web browser displaying a news article on the Tribuna.ro website. The browser's address bar shows the URL: www.tribuna.ro/stiri/cultura/dosarele-patrimoniului-v-homo-faber-castrum-sex-si-urzeala-istoriei-ce-s-a-intimplat-in-trecut-este-sigur-ca-se-va-intimpla-si-in-viitor-omul-cauta-frumosul-136634.html. The Tribuna logo is prominently displayed at the top left, with the tagline "Dintotdeauna pentru totdeauna!". Below the logo is a red navigation bar with menu items: "Eveniment", "Actualitate", "Stirile de pe strada mea", "Sport", "Cultura", "Sanatate", and "Timp liber". Underneath this bar are two more categories: "Tribuna femeilor" and "Descopera lumea". The main content area features the article title: "Dosarele patrimoniului (V): HOMO FABER! - „Castrum sex” și „urzeala istoriei” - Ce s-a întâmplat în trecut este sigur că se va întâmpla și în viitor! - Omul caută frumosul!". To the right of the title are social media sharing buttons for Facebook, Twitter, and Pinterest, along with a "Share" button and a search bar labeled "Cautare". Below the title, there is a small image showing strawberries and a logo for "SEVIS". At the bottom left of the article preview, it shows the date "13.07.2018 13:04", the number of views "363 vizualizari", and "0 comentarii".